

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ПОЗАУРОЧНИХ ФОРМ НАВЧАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Одним з основних напрямів модернізації системи освіти повинен стати вектор спрямований на формування в учнів Нової української школи ключових і предметних компетентностей як у зміст кожного навчального предмету на уроках так і в позаурочній діяльності школярів.

Позаурочна робота – надзвичайно важливий компонент навчального процесу. Вона дає широкі можливості для розвитку творчої активності учнів, їх нахилів, здібностей та інтересів. Використання позаурочних форм навчання дозволяє вибудувати цілісний навчально-виховний процес у загальноосвітньому навчальному закладі задля гармонійного розвитку підростаючого покоління.

Дана проблема знайшла відображення у наукових працях Ю. К. Бабанського, Л. В. Базильчук, Т. Д. Дем'янюк, Н. В. Кудикіної, Г. П. Пустовіт, І. А. Романової, К. М. Слесик та ін.

В контексті нашого дослідження можна опиратися на визначення понять «позаурочна діяльність» Г. П. Пустовіта, який трактує його як процес, що організовується педагогічним колективом школи у вільний від навчання час, в умовах, які є комфортними для школярів, і спрямовується на задоволення різноманітних пізнавальних інтересів та освітніх запитів дітей [1, с. 16].

Н. В. Кудикіна визначає позаурочний навчально-виховний процес як складову частину цілісного навчально-виховного процесу школи, що здійснюється у режимі шкільного дня у вільний від обов'язкових навчальних занять (уроків) час, тобто, у позаурочній діяльності [2, с.87].

Аналіз педагогічної літератури дозволив виявити характерні, притаманні позаурочній діяльності, особливості:

- у ході позаурочної роботи зменшується безпосередній педагогічний контроль з боку вчителя приходить опосередкований вплив учителя на школяра. Це, у свою чергу, сприяє активізації учнівської діяльності. Крім того, учні мають можливість добровільно і самостійно обирати будь-який вид позаурочної діяльності. Завдання вчителя, при цьому, допомогти обрати такий вид позаурочної роботи, щоб сполучити всі грані інтелектуального, творчого, морального, духовного розвитку учня [3];

- позаурочні форми навчання не регламентуються єдиними обов'язковими програмами. Однак у роботі гуртків (математичних, природничих) матеріал для вивчення пропонують у відповідність програмі. Це означає, що при підборі завдань для занять в гуртку безпосередній зв'язок з програмовим матеріалом бажаний, але не обов'язковий. Потрібно виходити тільки з загального рівня знань і вмінь учнів. Варіативність програм забезпечує можливість вибору методів, засобів, форм проведення позаурочної роботи враховуючи при цьому інтереси, здібності, нахили дитини [3];

- позаурочна робота переважно реалізується через роботу найрізноманітніших дитячих самодіяльних творчих об'єднань і занять за інтересами. Індивідуалізація позаурочного навчально-виховного процесу здійснюється через надання кожній дитині можливостей вибору конкретних занять за власним бажанням [2];

- під час проведення позаурочної роботи не відбувається оцінювання учнів; приймаючи участь у різних видах позаурочної роботи, діти поповнюють особистий досвід, знання про різні види людської діяльності, здобувають необхідні вміння та навички її здійснення; сприяє розвитку спільного інтересу в дітей до будь-якої діяльності, підвищує їхню пізнавальну активність [4];

- дозволяє розширити й поглибити знання учнів, закріпити надбані на уроках уміння й навички, розвинути здібності дітей, задовольнити їхні різноманітні інтереси, організувати практичну, суспільно-корисну діяльність, дозволити дітям; сприяє формуванню самостійності учнів [3];

- створює умови для формування нових інтересів, накопичення досвіду колективного життя для більш повного розкриття й вияву особистості. [3].

На думку І. А. Романова велике значення в позаурочній роботі має залучення до її проведення батьків. Батьки можуть стати активними помічниками вчителя, оскільки володіють найрізноманітнішими професіями, цікавою інформацією, мають широкий спектр особистих інтересів, улюблених занять на дозвіллі. Завдання вчителя – добре вивчити здібності, можливості, захоплення, таланти батьків своїх учнів, щоб успішно залучати їх до позаурочної роботи в школі [3, с. 204].

Отже, позаурочні форми навчання посідають важливе місце у навчально-виховному процесі школи. Вони допомагають урізноманітнити види і змінити характер навчальної діяльності учнів, зробити її більш творчою, самостійною.

Література

1. Пустовіт Г. П. Позашкільна освіта: сутність, мета, перспективи / Г. П. Пустовіт // Рідна школа. – 2004. – №9. – С.14–17.

2. Кудикіна Н. В. Ігрова діяльність молодших школярів у позаурочному навчально-виховному процесі : Монографія / Н. В. Кудикіна. – К. : КМПУ ім. Б. Д. Грінченка, 2003. – 272 с.

3. Романова І. А. Позаурочна діяльність молодших школярів / І. А. Романова // Вісн. Київського славистичного університету: Педагогічні науки. – 2014. – № 63. – С. 200 – 205.

4. Базильчук Л. В. Організація позакласної роботи в загальноосвітній школі як педагогічна проблема / Л. В. Базильчук // Методи і засоби забезпечення інноваційності едукативного процесу в закладах освіти / Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції м.Черкаси, 24-25 квітня 2008 року. – Черкаси : Вид.від.ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2008. – 104с. – С.4-5

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>